

مؤمن، معتقد و... شرطی از قانون اساسی برای رئیس جمهور

بر تأمین حقوق ایشان و نیز دفاع در برابر دشمنان می‌باشد. دولت جمهوری اسلامی ایران بنا به جایگاهی که در کشور دارد، از منابع و امکانات و نیز میزان تأثیرگذاری بسیاری برخوردار است، به همین دلیل باید تلاش خود را در ایجاد محیط مساعد برای رشد فضائل اخلاقی و نیز بالابردن سطح آگاهی‌های عمومی، آموزش و پرورش، طرد کامل استعمار و استبداد و استکبار و جلوگیری از نفوذ اجانب، نفی هرگونه خودکامگی و انحصارطلبی، ایجاد نظام اداری صحیح، پی‌ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی، تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون، تأمین حقوق همه جانبه افراد اعم از زن و مرد، تقویت کامل بنیه دفاع ملی، رویکرد مناسب در سیاست خارجی و... بر اساس ضوابط و معیارهای اسلامی به کار گیرد.^۱ پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری

یکی از قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران قوه مجریه است که زیر نظر ولایت مطلقه‌ی امر و امامت امت بر طبق اصولی و مستقل از قوه مقننه و قضاییه اداره می‌شود.^۱ قوه مجریه در قانون اساسی به عنوان رکنی مهم و حیاتی معرفی شده است و به دلیل اهمیت ویژه‌ای که در رابطه‌ی با اجرای احکام و مقررات اسلامی به منظور رسیدن به روابط و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد و نیز ضرورتی که این رکن حیاتی در زمینه‌سازی وصول به هدف نهایی حیات خواهد داشت، باید راه‌گشای ایجاد و برپایی جامعه‌ی اسلامی باشد. بنابراین محصور شدن در هر نوع نظام دست و پا گیر و پیچیده که وصول به این هدف را کند و یا خدشه‌دار نماید از دیدگاه اسلامی نفی خواهد شد. بدین منظور؛ نظام‌هایی که با بروکراسی‌ها و قوانین بی‌پایه و اساس خود بر مشکلات مردم جوامع می‌افزایند به شدت طرد خواهند شد؛ زیرا هدف از تشکیل دولت در کشور اداره امور مردم، برطرف نمودن نیازها، نظارت

پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری نظام مربوط می‌شود بر عهده دارد. ۳۰ در این اصل به وضوح پیداست که اختیارات رئیس جمهور بسیار و برای اداری کشور کافی می‌باشد و فردی نمی‌تواند با استناد به قانون اساسی ادعا نماید که اختیارات ریاست جمهوری در ایران محدود است.

که مستقیماً به رهبری نظام مربوط می‌شود بر عهده دارد.^۳ در این اصل به وضوح پیداست که اختیارات رئیس جمهور بسیار و برای اداری کشور کافی می‌باشد و فردی نمی‌تواند با استناد به قانون اساسی ادعا نماید که اختیارات ریاست جمهوری در ایران محدود است. البته به مثابه اختیارات، مسئولیت‌ها و وظایف این قوه نیز نسبت به قوای دیگر بیشتر و گسترده‌تر است. رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد او به صورت متوالی تنها برای یک دوره بلامانع است.^۴ وی باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایطی همچون؛ ایرانی‌الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوی، مؤمن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور انتخاب گردد.^۵

رئیس دولت جمهوری اسلامی ایران برای هیأت وزیران خود پس از تشکیل و پیش از هر اقدام دیگر باید از مجلس شورای اسلامی رأی اعتماد بگیرد.^۶ همه‌ی اعمال قوه مجریه جز اموری که در قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده است، بر عهده‌ی رئیس جمهور و وزراء وی می‌باشد^۷ و با اختیاراتی که به ایشان داده می‌شود و نیز مسئولیت‌هایی که بر عهده دارند به اداری امور کشور می‌پردازند.

رئیس دولت پس از انتخاب شدن توسط مردم در مجلس شورای اسلامی با حضور رئیس قوه قضاییه و اعضای شورای نگهبان سوگند یاد و سوگندنامه را امضاء می‌کند که برخی از مضامین آن این است که؛ پاسدار مذهب رسمی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور باشد. خود را در راه ایفای مسئولیت‌هایی که بر عهده دارد، وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازد و از هرگونه خودکامگی بپرهیزد... و با استعانت از خداوند متعال و پیروی از پیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم‌السلام قدرتی را که ملت به عنوان امانتی مقدس به ایشان سپرده است را همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشد.^۸

در قانون اساسی وظایف ویژه‌ای برای دولت ذکر شده است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم؛ از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، دولت مکلف است خدمات و حمایت‌های مالی را تأمین کند؛ امکان اشتغال برای همه افراد با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون،

برخورداری مردم از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه از جمله‌ی خدمات و حمایت‌هایی است که قوه اجرایی موظف به آن‌ها می‌باشد.^۹ فراهم نمودن وسائل آموزش و پرورش رایگان برای همه‌ی مردم تا پایان دوره‌ی متوسطه و نیز تأمین مسکن متناسب با نیاز هر خانواده ایرانی با اولویت افراد نیازمند از دیگر مسئولیت‌های مطرح شده در قانون اساسی برای دولت می‌باشد. حقوق بانوان از دیگر مسائل مهمی است که قانون اساسی به آن پرداخته است. مکتب اسلام هیچگاه نسبت به حقوق و مسائل زنان بی‌اعتنا نبوده و در این حوزه دولت را مکلف کرده است که با رعایت موازین اسلامی حقوق ایشان تضمین شود. از جمله؛ ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی ایشان، حمایت مادران بالخصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند و حمایت از کودکان بی‌سرپرست، ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده، ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی‌سرپرست، اعطای قیمومیت فرزندان به مادران شایسته در جهت غبطه آن‌ها در صورت نبودن ولی شرعی.^{۱۰}

بنابراین قوه مجریه یکی از قوای مهم در میان قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی است. این قوه با توجه به جایگاه و اختیاراتی که قانونگذار برای او تعریف کرده است، می‌تواند نقش به‌سزایی در رسیدن انقلاب اسلامی به اهداف خود ایفا و موجب رشد جامعه و تعالی آن شود. اگر کسی که متصدی این قوه می‌شود به وظایفی که قانونگذار تعیین کرده به درستی عمل کند قطعاً نظام اسلامی ایران به هدف خود و ایجاد تمدن اسلام نایل خواهد شد.

پی‌نوشت‌ها

۱. اصل پنجاه و هفتم ق.ا.ج.
۲. اصل سوم ق.ا.ج.
۳. اصل یکصد و سیزده ق.ا.ج.
۴. اصل یکصد و چهاردهم ق.ا.ج.
۵. اصل یکصد و پانزدهم ق.ا.ج.
۶. اصل هشتاد و هفتم ق.ا.ج.
۷. اصل شصتم ق.ا.ج.
۸. اصل یکصد و بیست و یک ق.ا.ج.
۹. اصل بیست و هشتم و بیست و نهم ق.ا.ج.
۱۰. اصل بیست و یکم ق.ا.ج.